

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU

SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ŞİRKET ORTAĞI OLAN veya MESLEĞİNİ SERBEST OLARAK İCRA EDEN HEKİMLER ile
TIPTA UZMANLIK MEVZUATINA GÖRE UZMAN OLAN KİŞİLERİN SİGORTALILIĞI
(DOKTORLARIN SİGORTALILIĐI)

*1219 sayılı TABABET VE ŞUABATI
SAN'ATLARININ TARZI İCRASINA DAİR
KANUN'un 12 nci maddesi gereğince,
doktorluk mesleđi serbest meslek olarak
da yapılabilmekte olup doktorlar özel
muayenehane açabilmektedir*

1219 sayılı Kanununun 12 nci maddesi ikinci fıkrası uyarınca:

Doktorlar;

- a) Kamu kurum ve kuruluşlarında,
- b) Sosyal Güvenlik Kurumu ve kamu kurumları ile sözleşmeli çalışan özel sağlık kurum ve kuruluşları/ vakıf üniversitelerinde,
- c) Sosyal Güvenlik Kurumu ve kamu kurumları ile sözleşmesi bulunmayan özel sağlık kurum ve kuruluşları/vakıf üniversitelerinde,
mesleklerini yapabilirler.

- ❑ Tabipler, diş tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar, ikinci fıkranın her bir bendi kapsamında olmak kaydıyla birden fazla sağlık kurum ve kuruluşunda çalışabilir.
- ❑ Ancak, Sosyal Güvenlik Kurumunca branş bazında sözleşme yapılan özel sağlık kurum ve kuruluşları ile vakıf üniversiteleri yalnızca sözleşme yaptıkları branşlarda (b) bendi kapsamında kabul edilir.
- ❑ Mesleğini serbest olarak icra edenler, hizmet bedeli hasta tarafından karşılanmak ve Sosyal Güvenlik Kurumundan talep edilmemek kaydıyla, özel sağlık kurum ve kuruluşları/vakıf üniversitelerinde hastalarının teşhis ve tedavisini yapabilirler.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ve yöneticilik görevi bulunmayan tabipler ile aile hekimleri, kurum ve kuruluşlarındaki çalışma saatleri dışında ve kurumlarının izniyle aylık otuz saati geçmemek üzere iş yeri hekimliği yapabilir.

Döner sermayeli sağlık kuruluşları ise kurumsal olarak işyeri hekimliği hizmeti verebilir.

Tabipler, iş yeri hekimliği eğitimi alma ve iş yeri hekimliği belgesine sahip olma şartı aranmaksızın 10'dan az işçi çalıştıran az tehlikeli iş yerlerinin iş yeri hekimliği görevini yapabilirler.

Sigortalılık genel olarak 3 ayrı statüde değerlendirilmiştir:

4 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca;

- ✓ Bir veya birden fazla işveren yanında hizmet akdine tabi çalışanlar. (Hizmet akdinin belirleyici unsurları, bağımlılık, ücret ve süre) (a) bendi kapsamında,
- ✓ Muhtarlar ile kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlardan ticari veya serbest meslek kazancı sebebiyle gerçek ve basit usulde vergi mükellefi olanlar ile vergiden muaf olup esnaf siciline kayıtlı olanlar ve şirket ortakları (b) bendi kapsamında,
- ✓ Devlet memurları (c) bendi kapsamında, sigortalı sayılmışlardır.

5510 sayılı Kanununun 53 üncü maddesi gereğince kişilerin aynı anda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerine tabi olması halinde:

- Öncelikle (c) bendi kapsamındaki sigortalılık geçerlidir.
- (a) ve (b) bendine tabi sigortalılığın çakışması halinde 1/3/2011 tarihinden itibaren (a) bendi kapsamındaki sigortalılık geçerlidir.
- Ancak, (b) bendi kapsamındakiler kendilerine ait işyerlerinden kendilerini (a) bendi kapsamında sigortalı gösteremezler.

23/4/2015 TARİHİNDEN ÖNCEKİ DURUM:

23/4/2015 tarihinden önce özel sağlık kurum ve kuruluşları yada vakıf üniversitelerinde çalışma yok ise;

Mesleklerini serbestçe icra edip serbest meslek kazancı elde ediyorlarsa ya da kurdukları anonim şirketin yönetim kurulu üyesi ortağı iseler, veya diğer sermaye şirketlerinin ortağı durumundaysalar 4/b kapsamında sigortalı sayılmaktadırlar.

Kamuda 657 sayılı Kanuna tabi çalışanlar 4/c kapsamında sigortalı sayılmaktadırlar.

Doktorların özel sağlık kurum ve kuruluşları ya da vakıf üniversitelerinde çalışmaları halinde ise sigortalılık statüsünün belirlenmesinde hastane ve doktor arasında hizmet akdi unsurunun bulunup bulunmadığı hususu araştırılarak işlem yapılmaktaydı.

Doktorun hastanenin belirlediği yerde muayene yapması, belirlenen sürede çalışması ve bunun karşılığında ücret alması hizmet akdinin belirleyici unsuru sayılarak doktor 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı sayılmakta idi.

23/4/2015 TARİHİNDEN ÖNCEKİ DURUM:

- Mesleğini serbest olarak icra eden doktor hastasını tedavi amaçla özel hastanede bulunduğunda (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmakta idi
- Kurdukları şirket aracılığı ile özel sağlık kurumu yada vakıf üniversitelerinde çalışanlar ise çalışma ilişkisi hizmet akdine dayalı ise (a) bendi kapsamında yoksa (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmakta idiler.

Ayrıca; Kurumumuzun denetim elemanlarınca yapılan inceleme ve denetimler sonucunda özel hastanedeki çalışması kendi nam ve hesabına bağımsız çalışma olduğu gerekçesi ile 4/a kapsamında bildirim yapılmayan doktorların hastanedeki çalışmasının hizmet akdinin unsurlarını taşıdığı gerekçesi ve kanaatiyle 4/a kapsamında sigortalılıklarının sağlanması yönündeki denetim raporlarına göre de işlemler yapılmaktaydı.

- ❑ **23 Nisan 2015 tarihinde yürürlüğe giren 6645 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Kanuna eklenen Ek-10 ncu madde uyarınca 4/b kapsamında sigortalı sayılabilmek için yeni bir kriter getirilmiştir.**
- ❑ **Kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlarla birlikte 4/b kapsamında sigortalı sayılan «muhtarlar» gibi, şirket ortağı olan veya mesleğini serbest olarak icra eden hekimler ile tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan kişiler, özel hukuk kişileri ve/veya vakıf üniversitelerine ait sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde hizmet vermeleri halinde 4/b kapsamında sigortalı sayılacaklardır.**

- ❑ **Ancak, özel hukuk kişileri ve/veya vakıf üniversitelerine ait sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde, hizmet vermeleri ile ilgili yaptıkları sözleşmelerde 4/a lı olacaklarına dair hüküm bulunması halinde 4/a kapsamında sigortalı sayılmaları mümkün olacaktır.**
- ❑ **23/4/2015 tarihinden önce 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışılan sürelerle ilişkin haklar saklı tutulacaktır.**

6645 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanuna ilave edilen ek 10 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 23/4/2015 tarihinden itibaren SGK ile sözleşmeli özel sağlık hizmeti sunucuları tarafından Kuruma bildirilen hekimlerden Kurumca belirlenen yüzdeler oran içerisinde kalan ve sözleşme kapsamı branşlarda fiilen hizmet sunan sağlık hizmet sunucusu bünyesindeki hekimlerle sınırlı olmak üzere;

İl Sağlık Müdürlüklerinden çalışma izni alınmış olup da ayrıca iş sözleşmesi bulunsun ya da bulunmasın sözleşmeli özel sağlık kurum ve kuruluşlarınca fatura karşılığı hizmet alımı yapılan hekimler vasıtası ile genel sağlık sigortası kapsamındaki kişilere verilmiş olan sağlık hizmetlerinin Kurumca belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak fatura edilmesi halinde, bu sağlık hizmetlerinin bedeli Kurum tarafından karşılanacağı hükme bağlanmıştır.

- ❑ 23/4/2015 tarihinden itibaren şirket ortağı olan doktorların, özel sağlık hizmet sunucusu sağlık kurum ve kuruluşlarının sahibi özel hukuk kişileri ve veya/ vakıf üniversiteleriyle şirketlerinin yaptığı sözleşmeye istinaden çalışmaları halinde yapılan sözleşmede çalışacak şirket ortağı doktorun sigortalılık statüsünün 5510/4-a kapsamında belirlenmiş olması halinde doktor 4/a kapsamında sigortalı sayılacaktır. Aksi halde 4/b sigortalısı kabul edilecektir.
- ❑ Başka ifadeyle; bu şekilde hizmet satın alınma yoluyla çalışan doktorların hizmet alım sözleşmesinde 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalı sayılacağı açıkça belirtilenler dışındakiler (b) bendi kapsamında sigortalı sayılacaktır.

- ❑ SGK ile sözleşmeli sağlık hizmet sunucularında serbest meslek makbuzu düzenlemek suretiyle doktor çalışması mümkün. Bu durumda SGK'ca, özel sağlık kuruluşu tarafından düzenlenen faturaların ödendiği ve ödenmediği durumlar bulunmaktadır.
- ❑ Serbest meslek makbuzu ile yapılan işler nöbetçi hekimlik veya konsültasyon amaçlı yapılmış ise SGK'ca ödeme yapılabilmektedir. Bu durumlar yok ise özel sağlık kuruluşunca serbest meslek makbuzu ile çalışan bu doktorların yaptıkları işlerin karşılıkları (muayene, tahlil tetkik vs.) Kuruma fatura edilememektedir.

SERBEST MESLEK MAKBUZU DÜZENLEYEN DOKTORLARLA SÖZLEŞME YAPILMASI

- ❑ Ek-10 ncu maddenin ikinci fıkrasında özel sağlık hizmet sunucusu sağlık kurum ve kuruluşlarının sahibi özel hukuk kişileri ve veya/ vakıf üniversitelerinden SGK ile sözleşme yapan ya da yapmayan ayrımı yapılmadığından;
- ❑ Serbest meslek icra edip yaptığı sözleşme ile özel sağlık hizmet sunucusunda serbest meslek makbuzu karşılığında aldığı ücretlerle çalışan doktorlar da bu çalışmalarını karşılığı öncelikli olarak 4/b sigortalısı sayılacaktır. Ancak sözleşmelerinde 4/a kapsamında sigortalı sayılmaya ilişkin hüküm bulunması halinde 4/a kapsamında sigortalı olarak değerlendirileceklerdir.

UZMANLIĞINI ALMIŞ DOKTORLARLA SÖZLEŞME YAPILMASI

- ❑ Şirket ortağı veya mesleğini serbest olarak icra eden bir doktor olmayıp tıpta uzmanlığını almış (boşta) bir doktorun özel sağlık hizmet sunucusu sağlık kurum ve kuruluşlarının sahibi özel hukuk kişileri ve veya/ vakıf üniversiteleriyle yaptıkları sözleşmelerde (4/a) kapsamında sigortalı olacağına dair hüküm bulunması halinde (4/a) sigortalısı sayılacak, aksi halde bunlarda 4/b sigortalısı kabul edilecektir.

- ❑ 5510 sayılı Kanuna eklenen ek-10 ncu maddeye göre kimlerin öncelikle 4/b sigortalısı sayılacağı belirtildiğinden, şirket ortağı olan veya serbest meslek icra eden hekimle ile tıpta uzmanlığını almış kişiler dışındaki doktorların özel sağlık hizmet sunucuları ve/veya vakıf üniversitelerine ait sağlık kuruluşları bünyesinde çalışmaları halinde aksine bir durum yok ise çalışmalarının hizmet akdine dayalı olduğu kabul edilerek 4/a kapsamında sigortalı olarak bildirim sağlanacaktır.

23/4/2015 tarihinden sonra düzenlenen hizmet alım sözleşmeleri hangi unsurları içermeli;

Şirket ortağı ya da mesleğini serbest olarak icra eden doktorun veya tıpta uzmanlığını almış kişilerin sigortalılık statüsü (4/a mı? 4/b mi?) hizmet alım sözleşmesinde belirleneceğinden 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (4/a) bendi kapsamında çalıştırılmak istenen doktorun çalışması ile ilgili sözleşmesinde bu statüsünün açıkça belirlenmesi gerekecektir.

Hizmet alım sözleşmesinin yapıldığı ve statünün (4/a) olarak belirlendiği durumlarda özel sağlık kuruluşu ve doktor arasında hizmet akdi unsurları aranmadığından hizmet alım sözleşmesinde doktor için ödenecek prime esas kazanç tutarının mutlaka belirlenmesi istenecektir.

Şirket ortağı olan doktor açısından, sözleşme kapsamında belirlenen sigorta primine esas kazancı 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre belirlenen sigorta primine esas kazanç sınırlarında olmak üzere özel sağlık hizmet sunucusu tarafından diğer 4/a kapsamında sigortalılar ile birlikte SGK'ya bildirilecektir.

Şirket ile yapılan sözleşmeye göre özel sağlık hizmeti sunucusu tarafından şirket tarafından kesilen faturadaki tutar ile (sözleşmeye göre şirkete ödenecek tutar) şirket ortağı olan doktor açısından belirlenen sigorta primine esas kazanç farklılık arz edebilir. Bu durumda sözleşmeye göre (mutlaka) belirlenmesi gereken sigorta primine esas kazanç dikkate alınacaktır.

Serbest meslek kazancı elde eden doktorun özel sağlık hizmet sunucusunda sözleşme mukabilinde çalışmasında da eğer 4/a sigortalısı olması kararlaştırıldıysa taraflarca sigorta primine esas kazancın belirlenmesi gerekecektir. Ancak çalışmanın karşılığı serbest meslek kazanç makbuzunda yer alan tutar karşılığında ödeneceğinden, serbest meslek kazanç makbuzunda yer alan kazanç, 5510/82 nci madde uyarınca belirlenen prime esas kazanç kapsamında olmak üzere sigorta primine esas kazanç olarak kabul edilebilecektir. Bu nedenle sözleşmelerde yer alacak prime esas kazanç belirlenirken serbest meslek makbuzu ile doktora yapılacak ödemeye de dikkat edilmelidir.

Tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan kişilerin özel sağlık hizmet sunucusunda sözleşme mukabilinde çalışmasında da eğer 4/a sigortalısı olması kararlaştırıldıysa taraflarca sigorta primine esas kazancın belirlenmesi gerekecektir. Sözleşmede belirlenen tutar tıpkı hizmet akdiyle çalışan ve 4/a kapsamında sigortalı sayılan sigortalılara ödenen ücret gibi değerlendirileceğinden, sözleşmeye göre belirlenip ödenecek tutar 5510/82 nci madde uyarınca belirlenen prime esas kazanç kapsamında olmak üzere sigorta primine esas kazanç olarak kabul edilebilecektir.

4/a kapsamında sigortalı sayılması kararlaştırılan tıpta uzman kişinin ücreti ücret ödeme bordrosunda gösterilmek suretiyle gider olarak muhasebeleştirilebilecektir.

Hizmet alım sözleşmesinde (4/a) lı olması yönünde hüküm yoksa bu defa doktorun (tıpta uzman) herhangi bir gider belgesi düzenlemesi mümkün olmadığından özel sağlık kuruluşu tarafından düzenlenen gider makbuzu veya gider pusulası aracılığıyla yaptığı işin karşılığı kendisine ödenebilecek ve muhasebeleştirilecektir.

- ❑ **Şirket ortağı olan doktorların çalışmasında;**
- ❑ Hizmet alım sözleşmesine (4/a) lı olunacağına dair hüküm bulunanlar hakkında çalışan şirket ortağı doktor, özel sağlık kuruluşunun diğer (4/a) lı sigortalıları ile birlikte SGK'ya bildirilecek ancak sözleşmesinde ücret değil prime esas kazanç belirlenmiş, verilen sağlık hizmeti sebebiyle sözleşme yapılan şirket tarafından kesilen fatura karşılığında tüm bu hizmetlerin karşılığı da özel sağlık kuruluşu tarafından ödenmiş olacağından doktorun prime esas kazancı ve gün sayıları ile ilgili ayrıca ücret bordrosu düzenlenmesi istenmeyecektir.
- ❑ Ücret bordrosu düzenlenmesi ikinci ve mükerrer bir gider belgesi anlamına geleceğinden doktora ilişkin prime esas kazancın tutulması zorunlu olan yasal defterlere (yevmiye defteri, defter-i kebir) gider olarak yansıtılması gerekmeyecek, şirketin kestiği fatura mukabilinde yapılan ödemeler yasal defterlere gider olarak kaydedilmiş olacaktır.

- ❑ **Özel sağlık kuruluşu açısından Ek-10 kapsamında sayılıp (4/a) ılı bildirimi yapılan kişiler açısından diğer (4/a) sigortalılar için işverenlere sağlanan istihdam teşviklerinden yararlanmaya engel bir durum bulunmamaktadır.**

23/4/2015 TARİHİNDEN ÖNCE ÖZEL SAĞLIK KURULUŞU VE VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDE ÇALIŞAN DOKTORLARIN DURUMU

- ❑ 23/4/2015 tarihinden önce hizmet alım sözleşmesinde hüküm bulunmayıp bu tarihe kadar (4/a) lı bildirilenler 23/4/2015 tarihinden itibaren (4/b) li bildirilecektir.
- ❑ Hizmet sözleşmesinde hüküm bulunmamakla birlikte, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca düzenlenen raporlarda 23/4/2015 tarihinden önce (4/a) lı olması öngörülenler de 23/4/2015 tarihine kadar (4/a) lı olabileceklerdir.
- ❑ 23/4/2015 tarihinden önce sözleşmelerinde (4/a) kapsamında sigortalı olma yönünde hüküm bulunmayan hekimlerin sigortalılıkları 22/4/2015 tarihi itibarıyla sona erdirilecektir. 23/4/2015 tarihinden önce (4/a) kapsamında sigortalı olarak bildirilenler hakkında 22/4/2015 tarihinden itibaren on gün içinde verilmesi gereken işten ayrılış bildirgesinin geç verilmesi nedeniyle idari para cezası uygulanmayacaktır.
- ❑ 23/04/2015 tarihine kadar 4/a, bu tarihten sonra 4/b li sigortalı sayılanlarla ilgili 2015 yılı Nisan ayı aylık prim ve hizmet belgesi 22 gün (tam ay çalışma var ve kabul edilebilir eksik çalışma yok ise) olarak düzenlenecektir. İşverenlerde 8 günlük iptal belgesi alınacaktır. Takip eden aylarda da aynı şekilde aylık prim ve hizmet belgesinin düzenlendiğinin tespit edilmesi halinde geriye yönelik olarak iptal aylık prim ve hizmet belgesi düzenlenmesi gerekecektir.

SİGORTA PRİMLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Şubat-2016

SABIRLA DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER...